

17.5.2016

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
VM035:00/2016
HE /2016 vp

Hallituksen esitysluonnos Eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallinnon yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta.

Yleistä

Yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi esitetyt perustelut ja tavoitteet ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Palvelujen valikoiman yhtenäistyminen ja yhteispalvelun tunnettuuden lisääminen ovat avainasemassa palvelun käyttäjien näkökulmasta. Yhteispalvelupisteiden sijainti ja aukioloajat tulisi tarkastella niin, että kansalaisilla olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet palvelujen käyttäjinä.

Sähköisen asioinnin lisääntyminen ei ole poistanut tiettyjen ryhmien tarvetta henkilökohtaiseen palveluun. Sähköisten palvelujen lisäämisen ohessa on varmistettava kaikkien henkilöiden mahdollisuus saada palvelua sekä henkilökohtaisella avulla, että helppokäyttöisillä toiminnoilla.

JHL pitää hyvänä sitä, että lain muuttamisen yhteydessä myös salassa pidettävien tietojen käsittelyyn ja kielellisiin oikeuksiin on kiinnitetty huomiota. Tämä on sekä käyttäjän, että työntekijöiden etu. Pilotti-hankkeiden seurauksena on voitu todeta, että palveluneuvoajat pystyvät avustamaan sähköisessä asiointissa, mutta asiakaspalveluprosessien tarkkuuteen ja yhtenäistämiseen tulee kiinnittää huomiota. Tieto- ja yksityisyyden suojaan on tästäkin näkökulmasta syytä kiinnittää vakavaa huomiota.

Isäntämalli, kustannukset ja palvelut tulevaisuudessa

Yhteispalvelun lisääntyminen on asiakaslähtöisyyden ja kustannustehokkuuden kannalta hyvä asia. Yhteispalvelupisteiden toimeksisaajina eli isäntinä toimivat tällä hetkellä pääsääntöisesti kunnat. Hallitus on linjannut, että vuoden 2019 alusta lukien sosiaali- ja terveystieteiden palveluista, sekä mm. TE-toimistojen palveluista vastaavat maakunnat.

Miten maakuntiin siirtyminen on huomioitu sopimuksissa, kustannuksissa ja työsuhteissa? Yhteispalvelurekisteriä ylläpitää Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Viraston mahdollisesti lakkautuessa tulee myös ratkaista yhteispalvelupisteiden koordinointi ja toiminnan valvonta.

Maistraattien toimipaikkaverkosto supistuu lähivuosina. Toimipisteiden väheneminen tulee todennäköisesti näkymään käyntimäärien kasvuna yhteispalvelupisteissä.

Myös käräjäoikeusverkostoa on tarkoitus supistaa rajusti. Voisiko yhteispalvelupisteet ottaa hoitaakseen yksinkertaisia palveluja, kuten hakemusasioiden jättäminen ja eteenpäin laittaminen?

Nykyinen järjestelmä kustannusten korvauksesta on osin puutteellinen. Järjestelmän tulee olla oikeudenmukainen eri virastoille ja kunnille. Kuntien tuloista siirtyy suuri osa maakunnille. Siirtyykö maakunnille myös toimeksisaajan oikeuksia? Säilyykö kunnissa tämän jälkeenkin yhteispalvelupisteitä? Varsinkin harvaan asutuilla alueilla käyttöön voitaisiin ottaa yhteispalvelubusseja, jotka kiertävät säännöllisesti ja joiden avulla palvelut tavoittavat

enemmän ihmisiä. Tulevaan kolmiportaiseen hallintoon ja yhteispalvelupisteiden sijaintiin tulee joka tapauksessa kiinnittää huomiota.

Kustannusten jaon lisäksi toimeksiantajan velvollisuutta perehdyttää ja kouluttaa tulee korostaa. Yhteispalvelupisteiden henkilöstön määrä ja asema tulee myös velvoittaa kertomaan tarkasti. Valtiovarainministeriön tulee tiivistää yhteispalvelupisteiden ohjausta ja kehittämistä ja pitää huolta henkilöstön osaamisen ajantasaisuudesta.

Yhteispalvelupisteiden palveluvalikoimassa, resursseissa ja palveluneuvojien osaamisen varmistamisessa on ehdottomasti huomioitava myös vuoden 2017 alusta voimaan astuva uudistus toimeentulotuen perusosan maksatuksen siirtämisestä kunnilta Kelalle. Toimeentulotuen hakemuksen jättäminen yhteispalvelupisteeseen tulee olla mahdollista.

Helsingissä 17.5.2016

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Jarkko Eloranta
puheenjohtaja

Päivi Niemi-Laine
toimialajohtaja

Lisätiedot:

sopimustoimitsija Harri Turunen, harri.turunen@jhl.fi, p. 050 461 9303
erityisasiantuntija Minna Salminen, minna.salminen@jhl.fi, p. 050 445 5350